

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Кафедра педагогіки та психології дошкільної освіти

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Педагогічний супровід розвитку талантів і
здібностей у дітей

Вибіркова

Освітньо-професійна програма	<u>«Дошкільна освіта (Психологія в закладах дошкільної освіти)»</u>
Спеціальність	<u>012 Дошкільна освіта</u>
Галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

(назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання

Українська

Розробник:

ВЕРЕГА Христина Іванівна,

кандидат педагогічних наук, асистент кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти

Профайл викладача (-ів)

<http://preschool.cv.ua/vereha-hrustyna-ivaniivna/>

Контактний тел.

+380660865015

E-mail:

k.vereha@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

вівторок з 13.00. до 15.00

ауд. 531, корпус №8 Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

1. **Анотація дисципліни.** Навчальна дисципліна «Педагогічний супровід розвитку талантів і здібностей у дітей» входить до переліку вибірових компонент освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта (Психологія в закладах дошкільної освіти)» спеціальності 012 Дошкільна освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка першого (бакалаврського) рівня освіти, яка реалізується в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (2022) (<https://docs.google.com/document/d/1dT0ig01MR-e9XN3IHQNzH6VW11yucFC-/edit>). Зміст дисципліни висвітлює сутність поняття «талант» «здібності», види обдарованості, особливості роботи з обдарованими дітьми.
2. **Мета навчальної дисципліни:** формування професійних компетентностей студентів здійснення педагогічного супроводу обдарованих дітей дошкільного віку.
3. **Пререквізити навчальної дисципліни:** базовими для засвоєння дисципліни є «Педагогіка загальна», «Психологія загальна», «Психологія дитяча».

4. Результати навчання

Інформаційний зміст дисципліни сприятиме формуванню у студентів системи знань і умінь:

знати:

- природу обдарованості людини, основні види обдарованості та їх специфіку;
- теоретичні та практичні особливості розвитку обдарованої дитини дошкільного віку;
- особливості моделювання освітнього простору з обдарованими дітьми дошкільного віку;

вміти:

- застосовувати загальні уміння щодо визначення ознак обдарованості дитини та діагностика обдарованості в дошкільному віці;
- здійснювати педагогічний супровід обдарованої дитини у закладах дошкільної освіти;
- проектувати, аналізувати та оцінювати результати організації освітнього простору обдарованої дитини;
- формувати рефлексивну позицію вихователя на власну діяльність
- здійснювати необхідні адаптації, модифікації й методики викладання у роботі з обдарованими дітьми

Компетентності та результати навчання, визначені освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта (Психологія в закладах дошкільної освіти)» спеціальності 012 Дошкільна освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Компетентності загальні (КЗ)

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Компетентності спеціальні (КС)

КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-21. Здатність обирати та практично застосовувати методи психологічної діагностики відповідно до визначених завдань, потреб цільової аудиторії та актуального стану освітнього середовища

Свідченням успішності засвоєння студентами змісту дисципліни є такі **програмні результати навчання**, визначені ОПП «Дошкільна освіта (Психологія у закладах дошкільної

освіти)» з урахуванням вимог Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

ПР-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-08. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	3	90	15	-	15	-	60	-	залік
Заочна	2	3	3	90	8	-	-	-	82	-	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		Л	с	лаб	інд	с.р.		Л	с	лаб	інд	с.р.	
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
1													
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1												
	Теоретичні основи обдарованості												
Тема 1. Проблема обдарованості у сучасних психолого-педагогічних дослідженнях	10	1	1	-	-	8		1	-	-	-	9	

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		го	Л	с	лаб	інд		с.р.	Л	с	лаб	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 2. Загальна характеристика обдарованості дітей	12	2	2	-	-	8		1	-	-	-	11
Тема 3. Види обдарованості	12	2	2	-	-	8		1	-	-	-	11
Тема 4. Діагностика обдарованих дітей.	11	2	2	-	-	7		1	-	-	-	10
Разом за ЗМ1	45	7	7	-	-	31		4				41
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2 Педагогічний супровід обдарованих дітей											
Тема 5. Концептуальні моделі розвитку та навчання обдарованих дітей.	12	2	2	-	-	8		1	-	-	-	11
Тема 6. Програма індивідуального розвитку для обдарованої дитини: принципи побудови та реалізації	11	2	2	-	-	7		1	-	-	-	10
Тема 7. Методологія розвитку інтелектуально-творчих умінь у дітей дошкільного віку	12	2	2	-	-	8		1	-	-	-	11
Тема 8. Формування у дошкільників досвіду дослідницької діяльності	10	2	2	-	-	6		1	-	-	-	9
Разом за ЗМ 2	45	8	8	-	-	29		4	-	-	-	41
Усього годин	90	15	15	-	-	60	90	8	-	-	-	82

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми	
1.	Проблема «обдарованості» у психолого-педагогічних працях	презентація
2.	Трикільцева концепція обдарованості Дж. Рензуллі	доповідь
3.	Головні кризи обдарованості та чинники їх подолання	доповідь
4.	Міжнародні організації у сфері освіти обдарованих дітей	доповідь презентація
5.	Використання міжнародного досвіду щодо підтримки талановитої молоді в Україні	доповідь презентація
6.	Евристика як галузь знань, що вивчає творчу діяльність. Методи евристики	доповідь презентація
7.	STEM-освіта як інструмент розвитку обдарованості дитини	презентація

№	Назва теми	
8.	Технологія розвитку критичного мислення Едварда де Бона	доповідь
9.	Основні напрямки підтримки обдарованих дітей	доповідь

6. Система контролю і оцінювання

Форми контролю:

– *поточний контроль* (максимально – 50 балів): оцінюється робота студентів на семінарських заняттях; виконання завдань для самостійного опрацювання студентами, практичних завдань, творчих робіт, презентацій, тестових і письмових робіт;

– *рубіжний контроль* (максимально – 10 балів за два модулі): за 10-бальною шкалою оцінюються модульні письмові роботи у кінці модуля 1 та модуля 2;

– *підсумковий контроль* (максимально – 40 балів): залік. Форма проведення – письмова.

Підсумкова оцінка складається з таких елементів:

– робота на семінарських заняттях – 30 балів

– виконання самостійної роботи – 10 балів

– виконання модульних робіт – 20 балів

– залік – 40 балів.

Під час підсумкового контролю враховуються результати студента за усіма видами навчальної роботи згідно зі структурою залікових кредитів.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

– стандартизовані тести;

– доповіді, реферати, презентації за обраною темою;

– есе;

– презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

– реферування наукової літератури;

– створення структурних (візуальних) схем.

За умов організації освітнього процесу в *онлайн-режимі* лекційні та семінарські заняття, консультації проводяться на платформах *Moodle, Google Meet*.

Поточне, рубіжне та підсумкове оцінювання (контроль) реалізуються на вказаних платформах у формі виконання розроблених викладачем автоматизованих тестів.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка	
ECTS	Національна шкала
A (90–100)	Відмінно
B (80–89)	Дуже добре
C (70–79)	Добре
D (60–69)	Задовільно
E (50–59)	Достатньо
FX (35–49)	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
F (1–34)	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

A – 90–100 балів - ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

B, C – 70–89 балів - ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової

літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.

D, E – 50–69 балів - знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.

FX – 35-49 балів - студент не опанував зміст курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів; часто пропускав навчальні заняття.

F – 1–34 бали - не опанував зміст курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє; часто пропускав навчальні заняття.

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна)

1. Аніскіна Н. *Педагогічна підтримка обдарованості*. К.: Шк. світ, 2005. 128 с.
2. Волощук І. С., Гоцуляк Ю. В., Дунець В. Б., Поліхун Н. І., Постова К.Г., Сіпко К. В., Тесленко В. В. *Педагогічна підтримка обдарованих дітей схильних до дослідницької діяльності*. Монографія. К. : Інститут обдарованої дитини, 2015. 197 с.
3. Мотилько Т. Л. *Психолого-педагогічний супровід обдарованих дітей / упоряд. Т. Шаповал*. - К. : Редакції загальнопедагогічних газет, 2014. 128 с.
4. Володарська М.О., Настенко А.І., Півлаєва О.М., Полугіна С.М., Сисоєва В.М. *Робота з обдарованими дітьми*. Х.:Видавнича група «Основа», 2010. 190с.
5. Волощук В. М. *Методичні основи діагностики інтелектуальної обдарованості* : монографія. Ін-т обдар. дитини АПН України. К. : Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова, 2009. 167 с.

7.2 Додаткова література

1. Бойченко М.А. Діяльність міжнародних організацій у сфері освіти обдарованих і талановитих школярів. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 5. С.33-40. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_5_6
2. Виговський О. Навіщо виявляти обдарованість. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 2001. № 4. С57-60.
3. Заболотний О.В, Обдарована дитина в умовах сучасної освітньої системи. *Тайна обдарованості: практико-зорієнтований збірник на допомогу тим, хто працює з обдарованими дітьми*. Біла Церква: КОПОПК, 2005.С.9-14.
4. Красноголов В. А. Визначення поняття «обдарованість» в зарубіжній психолого-педагогічній літературі. *Обдарована дитина*, 1998. № 5-6. С.13-18.
5. Кульчицька О. І. Специфіка дитячої обдарованості. *Обдарована дитина*, 2001. №1.С.3-10.
6. Липова Л.А. Волинець І.М. Обдарованість: види, діагностування, психолого-педагогічні особливості. *Тайна обдарованості: практико-зорієнтований збірник на допомогу тим, хто працює з обдарованими дітьми* . Біла Церква: КОПОПК, 2005. С.44-49.
7. Коваль С. О. Методичний супровід обдарованих і талановитих дітей. *Управління школою*. 2013. № 28-30. с. 86-92
8. Малик Н. Г. Обдарованість як феномен особистості. *Шкільний світ*, 2012. № 6. с. 3-7.

9. Черновол-Ткаченко Р.І. та ін. *Школа розвитку обдарувань. Частина I.* Харків: Вид. група «Основа», 2019. 112с. (Бібліотека журналу «Управління школою»; Вип. I (192)).
10. Яременко Л.А. Творчість дитини: теоретичні основи та особливості розвитку. *Наукові записки Малої академії наук України. Збірник наукових праць.* Вип. № 6 К, 2014. С.101–108.